Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan de Minister van Asiel en Migratie

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
24 april 2026

Projectnaam
Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring

Onze referentie
7534291

Dossiernummer
SBR W878.66

Bijlage(n)
1

nota

Tweede nota van wijziging bij de novelle betreffende de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring

1. Aanleiding

Nadat de EK op dinsdag 21 april jl. na hoofdelijke stemming de Asielnoodmaatregelenwet en bijbehorende novelle heeft verworpen, heeft u ons verzocht de in de Asielnoodmaatregelenwet voorgestelde verruiming van de mogelijkheden tot ongewenstverklaring via een nota van wijziging toe te voegen aan de (momenteel bij de TK aanhangige) novelle betreffende de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring (Wtvb, kamerstukken 35 501). Wij hebben aan uw verzoek gevolg gegeven door een reeds in voorbereiding zijnde tweede nota van wijziging bij deze novelle om enkele technische correcties in de Wtvb te verwerken, aan te vullen met de daarvoor benodigde wijzigingsvoorstellen. Deze tweede nota van wijziging is in concept gereed.

2. Gevraagde beslissing

Het ondertekenen en daarna indienen bij de Tweede Kamer van de tweede nota van wijziging, met de bijbehorende aanbiedingsbrief (bijlagen 1 en 2).

3. Toelichting

Verruimen mogelijkheden tot ongewenstverklaring (onderdelen A, B, D)

- De tweede nota van wijziging behelsde tot nu toe enkel een technische aanpassing van de novelle (onderdeel C, zie hierna).
- In aanvulling op deze technische aanpassing worden in onderdeel D nu ook de benodigde wijzigingsvoorstellen voor het verruimen van de mogelijkheden tot ongewenstverklaring aan de novelle toegevoegd. Meer specifiek voegt onderdeel D drie artikelen aan de novelle toe, die strekken tot wijziging van respectievelijk de Vreemdelingenwet 2000, de Algemene wet bestuursrecht en het Wetboek van Strafrecht. Deze drie artikelen zijn ongewijzigd overgenomen uit de Asielnoodmaatregelenwet.
- Bij het overnemen van de drie artikelen uit de Asielnoodmaatregelenwet is ervoor gekozen ook de door de TK aangenomen amendementen Van Zanten/Rajkowski (Kamerstukken II 2024/25, 36 704, nr. 47) (verhoging van het strafmaximum in artikel 197 van het Wetboek van Strafrecht) en Rajkowski/Van Zanten (Kamerstukken II 2024/25, 36 704, nr. 52) (verlaging van de drempel voor het kunnen opleggen van een ongewenstverklaring) te hernemen. Wij nemen aan dat dit in uw bedoeling ligt.
- De verruiming van de mogelijkheden tot ongewenstverklaring is in de nota van wijziging van een korte toelichting voorzien. Deze toelichting bestaat uit (a) een korte samenvatting van de maatregel (b) een korte bespreking van de belangrijkste discussiepunten die tijdens de parlementaire behandeling van de

Asielnoodmaatregelenwet naar voren zijn gebracht m.b.t. de maatregel en (c) een wetstechnische toelichting (die ongewijzigd is overgenomen uit de MvT bij de Asielnoodmaatregelenwet). Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de relevante passages uit de memorie van toelichting bij de Asielnoodmaatregelenwet en de Uitvoeringstoets uitbreiding ongewenstverklaring.
- In verband met de in onderdeel D voorgestelde wijzigingen worden ook het opschrift en de considerans van de novelle gewijzigd (onderdeel A en B).

Technische aanpassing novelle betreffende de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring (onderdeel C)
- Vreemdelingenbewaring vindt nu plaats op grond van de Penitentiaire beginselenwet (hierna: Pbw). Dit heeft – mede n.a.v. jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens over art. 5 van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (het fundamentele recht op vrijheid en veiligheid) en het Hof van Justitie van de Europese Unie – geleid tot toenemende kritiek vanuit de maatschappij, politiek en de wetenschap en kritische rapporten van verschillende internationale organisaties en de Nationale ombudsman.
- In verband hiermee is reeds in september 2015 een wetsvoorstel ingediend met als doel de introductie van een passende wettelijke regeling voor vreemdelingenbewaring; t.w. het wetsvoorstel inzake regels met betrekking tot de terugkeer van vreemdelingen en vreemdelingenbewaring (Wtvb).
- De Wtvb is in juni 2018 aangenomen door de Tweede Kamer. Nadien is echter geconstateerd dat het vanwege nieuwe ontwikkelingen nodig was het wetsvoorstel aan te passen en aan te vullen. Daartoe is in juni 2020 een novelle bij de Tweede Kamer ingediend.
- In september 2025 is de novelle bij nota van wijziging aangepast onder meer om de Wtvb in overeenstemming te brengen met het Europese asiel- en migratiepact. Geconstateerd is dat daarbij enkele technische aanpassingen over het hoofd zijn gezien. De tweede nota van wijziging dient ertoe deze aanpassingen alsnog door te voeren.

4. Afstemming
Er is afgestemd met DMB.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.